

МІНІСТЕРСТВО
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**УДОСКОНАЛЕННЯ
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ
В ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ**

Збірник науково-методичних праць

Мелітополь, 2013

Збірник науково-методичних праць

(ВИПУСК 17)

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ

ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**УДОСКОНАЛЕННЯ
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ
В ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ**

Збірник науково-методичних праць

(ВИПУСК 17)

Мелітополь, 2013

Удосконалення навчально-виховного процесу в вищому навчальному закладі, вип. 17 / Збірник науково-методичних праць/ Таврійський державний агротехнологічний університет – Мелітополь, 2013 с. – 220.

В цьому випуску праць наводяться матеріали з навчально-методичної і виховної роботи науково-педагогічних працівників університету за підсумками науково-практичної конференції 2012-2013 навчального року.

Випуск призначений для ВНЗ різних рівнів акредитації.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Кюрчев В. М., к.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор); Ломейко О.Г., к.т.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ТДАТУ (заступник головного редактора); Скляр О. Г., к.т.н., доцент, перший проректор; Надикто В.Т., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Бойко О.В., к.т.н., доцент, начальник науково-методичного центру; Кюрчев С.В., к.т.н., доцент, декан Механіко-технологічного факультету; Федюшко Ю.М., д.т.н., професор, декан Енергетичного факультету, Карман С.В., к.т.н., доцент, декан факультету Економіки та бізнесу; Малкіна В.М., д.т.н., професор, декан факультету Інженерії та комп'ютерних технологій Іванченко О.А., к.с.г.н., доцент, декан факультету Агротехнологій та екології

Статті опубліковані мовою оригіналу.

Адреса редакції: 72312, м. Мелітополь, пр. Б.Хмельницького, 18, ТДАТУ

e-mail: office@tsaa.artsv.net

УДК 371.124: 78: 371.13

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ У ТДАТУ

Кюрчев В.М., ректор університету, к.т.н., професор

Ломейко О.П., проректор з науково-педагогічної роботи, к.т.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

Тел. (0619) 42-10-04

Анотація – У статті розкрито теоретичне обґрунтування та основні етапи впровадження електронної системи управління навчальним процесом у Таврійському державному агротехнологічному університеті

Ключові слова – електронна система, самостійна робота, управління, моніторинг, контроль, WEB-технології.

Постановка проблеми. Згідно з положеннями Концепції реформування і розвитку аграрної освіти та науки в Україні на 2011–2015 роки і плану заходів щодо її реалізації по організації навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах основним завданням є забезпечення високої та об'єктивної якості знань студентів університету усіх напрямів підготовки.

Відповідно до державних освітніх стандартів самостійна робота студентів повинна становити не менш як 50% часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Основними завданнями самостійної роботи студентів є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної діяльності на рівні світових стандартів. У зв'язку з цим виникає необхідність у забезпеченні студентів якісним методичним матеріалом та у створенні відповідних умов для самостійної роботи студентів.

Основна частина. Самостійна робота студентів є невід'ємною складовою освітнього процесу у вищому навчальному закладі, яка охоплює:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо); виконання відповідних завдань з навчальної дисципліни протягом семестру;

- самостійну роботу над окремими темами навчальних дисциплін відповідно до навчально-тематичних планів;

- підготовку до практики та виконання завдань, передбачених практикою;

- підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт;

– підготовку до підсумкової державної атестації, у тому числі виконання випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи бакалавра та магістра;

– роботу в студентських наукових гуртках, семінарах тощо.

Враховуючи вищезазначене, а також зменшення кількості навчального навантаження аудиторної роботи студентів, проблема якісної організації та методичного забезпечення самостійної роботи студентів є першочерговою задачею кожного викладача.

Перш за все, треба змінити підходи до ролі викладача в навчальному процесі (табл. 1). А саме, сучасний викладач повинен змінити роль ретранслятора знань, власника джерел інформації, експерта в досліджуваній області, який знає відповіді на всі питання на інструктора або наставника, що допомагає орієнтуватися в знаннях і отримує нові знання разом з студентами.

Таблиця 1 – Порівняння ролей студента і викладача у системі інформаційно-комунікаційної моделі організації навчального процесу.

Зміна ролі викладача	
Попередня роль та функції	Нова роль та функції
Ретранслятор знань, власник джерел інформації, експерт в досліджуваній області і людина, що знає відповіді на всі питання	«Майстер», що працює з підмайстрами, інструктор, наставник, що допомагає орієнтуватися в знаннях і отримує нові знання разом з студентами
Контроль всіх аспектів учбового процесу	Надання студентам різних можливостей вчитися з одночасним підвищенням їх власної відповідальності за результати навчання
Зміна ролі студента	
Попередня роль та функції	Нова роль та функції
Пасивний одержувач інформації	Активний учасник навчального процесу
Відтворення знань	Участь в створенні і розподіленні знань, інколи – в якості експерта
Навчання «на самоті»	Навчання, як групова діяльність

При цьому студент повинен змінити свою роль з пасивного одержувача інформації на активного учасника навчального процесу (табл. 2).

Для проведення таких змін у навчальному середовищі необхідно застосовувати нові, інноваційні форми організації навчального процесу, в тому числі і самостійної роботи студентів.

Таблиця 2 – Порівняння властивостей навчального середовища

	Навчальне середовище, що орієнтується на викладача	Навчальне середовище, що орієнтується на студента
Робота в аудиторії	Домінує викладач, який застосовує дидактичні моделі	Студенти активно працюють в рамках інтерактивних моделей
Роль викладача	Викладач повідомляє факти; він завжди все знає	Викладач допомагає вчитися; інколи він вчиться разом з класом
Діяльність, якій приділяється особлива увага	Заучування фактів	Формування змістових зв'язків, евристична діяльність
Уявлення про процес пізнання	Накопичення фактів	Трансформація фактів у набуті навички
Результат контролю успішності навчання	Результат оцінки суми накопичених знань студента	Результат оцінки співпраці викладача і студента в вивченні дисципліни
Атестація, зріз залишкових знань	Аналіз результатів тестового контролю	Аналіз виконання професійних завдань

Для рішення такої мети необхідно реалізувати:

- on-line доступ до навчальних продуктів та дистанційна освіта;
- комунікації між викладачем і студентами;
- контроль навчального процесу;
- контроль знань;
- управління ефективністю навчання;
- управління персоналом.

Усі ці задачі можливо реалізувати шляхом впровадження системи електронного управління освітньою діяльністю в університеті. Яскравим прикладом реалізації цієї ідеї є Вінницький національний аграрний університет, який вже розробив та запровадив електронну систему управління ВНЗ «Сократ» [1].

Для впровадження електронної системи в університеті необхідна наявність таких атрибутів:

- електронна бібліотека;
- електронний репозиторій;
- електронні навчальні матеріали (підручники, методичні вказівки, конспекти лекцій тощо);
- електронні засоби контролю знань;
- мультимедійні матеріали;

- засоби комунікації, соціальні мережі;
- пошта;
- аудіо і відео чат;
- вебінари, відео конференції.

В електронній системі необхідні засоби контролю навчального процесу:

- електронні журнали успішності;
- електронні відомості всіх видів;
- електронні залікові книжки;
- інші форми.

Для моніторингу навчального процесу викладачами, студентами і службами університету використовують такі засоби:

- аналітичні журнали поточної (модульної) успішності;
- аналітичні журнали сесійної успішності;
- електронні залікові книжки;
- табло, графіки тощо;
- моніторинг навчання груп кураторами;
- доступ до своїх навчальних даних для студентів.

Відповідно до рішення вченої ради у Таврійському державному агротехнологічному університеті у 2013 навчальному році розпочато підготовку електронної системи управління навчальним процесом.

Для впровадження такої електронної системи наразі ректоратом реалізуються такі організаційні заходи:

- проводиться підготовка нормативної бази;
- комплектуються підрозділи, які відповідають за впровадження і навчання персоналу ВНЗ для роботи у електронній системі, а також які здійснюють моніторинг і контроль;
- створено обчислювальний відділ науково-методичного центру, який відповідатиме за програмне забезпечення системи та її розвиток.

Але для реалізації поставлених задач необхідні умови успішності проекту управління університетом, а саме:

- Системний підхід;
- Обов'язкове залучення всіх викладачів і навчального персоналу;
- Єдина ідеологія для всіх задач системи;
- Єдина база даних для всіх задач системи;
- Використання WEB-технологій;
- Використання відкритого програмного коду;
- Наявність можливості розвивати проект власними силами університету.

Загальна схема електронної системи представлена на рис. 1, яка поєднує в собі такі складові: персональний кабінет викладача, персональний кабінет студента, автоматизована система управління «Деканат», електронний журнал електронна особлива картка студентів, дистанційна освіта, сайти кафедр, електронна бібліотека, електронна канцелярія та електронний відділ кадрів.

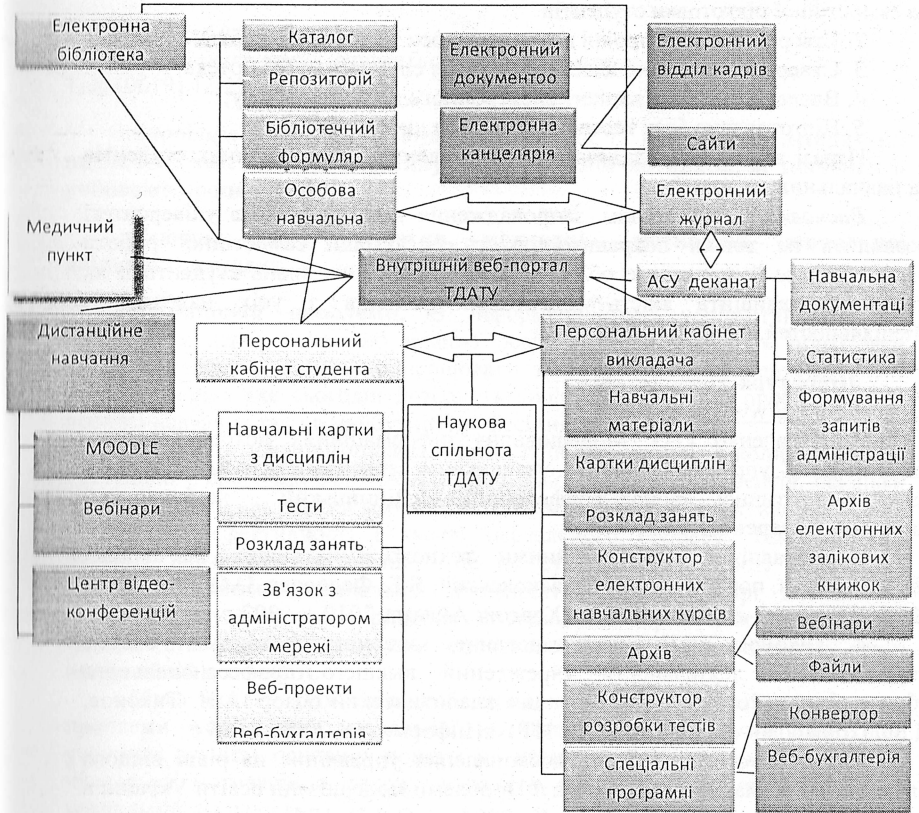

Рис. 1- Структурна схема електронної системи управління ВНЗ

Слід зазначити, що наразі в ТДАТУ вже реалізовано декілька етапів впровадження системи, а саме:

1. Створено навчально-інформаційний портал для дистанційної освіти та самостійної підготовки студентів
2. Створюються електронні навчальні курси з дисциплін на базі MOODLE;
3. Створено і постійно вдосконалюється електронна бібліотека;
4. Введено пілотний варіант електронного документообігу;
5. Підготовлено базу тестових завдань з дисциплін;

Наразі вирішується задача розробки електронна бази даних студентів та навчальних дисциплін.

Висновки. Таким чином, запровадження такої системи в університеті дозволить не тільки покращити якість організації самостійної роботи студентів, але й сприятиме об'єктивності оцінювання знань студентів і як наслідок підвищить якість підготовки фахівців з усіх напрямів і спеціальностей.

Література

1. <http://www.vsau.vin.ua>
2. Коваленко О.О. Моделювання інформаційних потоків системи автоматизації управління вищим навчальним закладом /Тези Міжнародної науково-практичної Internet-конференції - Вінницький національний аграрний університет, 2011.
3. Управління інформаційними технологіями вищих навчальних закладів: навч. посібник /О.В. Співаковський, Я.Б. Федорова, О.О. Глушенко, Н.А. Кудас. — 3-є вид., допов. — Херсон: Айлант, 2010. — 302 с.
4. Тихонов А.Н. Использование автоматизированных систем управления в деятельности учреждений высшего профессионального образования в Российской Федерации аналитический обзор /А.Н. Тихонов, Д.Ю. Столяров — М.: ФГУ ГНИИ ИТТ «Информика», 2009. — 96 с.
5. Волобуева Т. Шляхи удосконалення управління на рівні вищого навчального закладу /Т. Волобуева // Проблеми модернізації освіти України в контексті Болонського процесу. — К., 2004. — С. 171–174.

IMPLEMENTATION OF ELECTRONIC EDUCATIONAL PROCESS MANAGEMENT SYSTEM AT TSATU

V. Kurchev, O. Lomeyko

Summary

The theoretical justification and principal steps of implementing of electronic educational process management system at Tavria State Agrotechnological University are shown in the article.

Keywords - electronic system, independent work, management, monitoring, control, WEB-technology.

УДК: 371.3

МОТИВАЦІЯ ЯК СТРУКТУРНИЙ КОМПОНЕНТ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ВУЗІВ

Бакіна Т.В. к.е.н., доцент.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Тел. (0619) 42-22-36

Анотація – На основі аналізу наукової та методичної літератури визначено зміст поняття мотиву та навчальної мотивації, їх значення в учбовому процесі вузу

Ключові слова – мотив, мотивація, мотивація навчальної діяльності, студент.

Постановка проблеми. В інформаційному суспільстві третього тисячоліття перед сучасною вищою освітою стоїть завдання підготовки фахівців, здатних ефективно працювати з інформацією конвертувати її в активне знання яке сьогодні дозволить вирішувати складні проблеми як в процесі навчання так і в майбутній професійній діяльності.

У числі психолого-педагогічних проблем вищої школи найбільш значущою є проблема формування навчальної мотивації студентів, оскільки високий рівень навчальної мотивації є одним з найбільш ефективних засобів підвищення ефективності і якості навчального процесу. Таким чином питання навчальної мотивації - це по суті питання якості навчальної діяльності. Мотиви навчальної діяльності в значній мірі визначають ставлення студента до вирішення поставлених перед ним професійних завдань створюють передумови ефективності та результативності самої професійної діяльності.

Мета статті. Для того щоб визначити можливі шляхи вирішення проблеми формування навчальної мотивації студентів вузів, необхідно уточнити сутність основних понять: мотивація, мотив навчальна діяльність, навчальна мотивація а також визначити місце і значення мотивації у навчальній діяльності.

Мотивація грає виняткову роль у житті людини, в першу чергу як смислове ядро будь-якого вчинку. Вона може розглядатися як динамічний процес, пов'язаний з формуванням мотивів поведінки, вибору професії.

Навчальна мотивація (від лат. «movere» - рухаюся) - це загальна назва для процесів, методів, засобів стимулювати учнів до продуктивної пізнавальної діяльності, активного освоєння змісту освіти. Навчальна мотивація дозволяє розвивається особистості, не тільки визначити напрямок, але і способи реалізації різних форм навчальної діяльності, задіяти емоційно-вольову сферу. Мотивація обумовлена цілим рядом чинників: характером освітньої системи; організацією педагогічного процесу; особистісними якостями самого учня (статтю, віком рівнем інтелектуального розвитку і здібностей, самооцінкою тощо)[4. с.91].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній вітчизняній психолого-педагогічній літературі проблема навчальної мотивації

УДК.336.5.02

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ФАХІВЦІВ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Еременко Д.В., к.е.н., доцент, кафедри Облік і аудит, ТДАТУ
eremenko-dv@mail.ru

Анотація - Розглянуто необхідність підвищення якості освіти фахівців бухгалтерських та економічних спеціальностей. Представлені рекомендації що до підвищення якості освіти фахівців бухгалтерських та економічних спеціальностей.

Підготовка фахівців фінансово-бухгалтерських спеціальностей передбачає значну увагу навчання аналітичних складових зазначених спеціальностей. Однак згідно з дослідженнями консалтингових компаній [1], у більшості підприємств України залишається гострою проблема побудови управлінського обліку, що не дає можливості реалізації необхідних фінансово-бухгалтерських розрахунків у процесі управління фінансами компанії. Зростають невраховані витрати, компанії стають на краю банкрутства.

Головними ініціаторами управлінської системи обліку є саме економісти, фінансисти та бухгалтера компанії, задаючи як модель, так і загальну методологію обліку та аналізу. Таким чином, існує гостра необхідність поглиблення знань у сфері систем автоматизації фахівцями підприємств даного напрямку. Основні проблеми підвищення якості освіти фінансистів і бухгалтерів, підприємств та шляхи їх вирішення:

1. Студенти зазначених спеціальностей вивчають окремі аспекти управління фінансами підприємства по розділах фінансового менеджменту і часто не бачать, як реалізувати отримані знання на практиці управління фінансами реальної компанії. Для цього рекомендується узагальнення отриманих знань за допомогою активізації впровадження в навчальних програмах вирішення комплексних завдань у вигляді «ділових ігор».

2. Фінансисти та бухгалтера за своїм функціоналом не є програмістами, тому як побудова управлінського обліку, так і побудова нових аналітичних звітів часто переплітаються з необхідністю взаємодії з програмістами. У слідстві виникає необхідність вміння фінансистами та бухгалтерами писати грамотні технічні завдання для програмістів, а програмістам - вірно розуміти складені завдання. Для вирішення даної проблеми необхідно централізоване створення чітких стандартів виконання технічних завдань, зрозумілих для обох категорій фахівців, і впровадити в програму їх навчання.

3. У більшості ВНЗ робота ведеться з готовими налагодженими системами обліку, але не дається алгоритму побудови її «з нуля». Таким чином, необхідно в якості індивідуальних завдань впроваджувати побудова

ЗМІСТ

Кюрчев В.М., Ломейко О.П. Впровадження електронної системи управління навчальним процесом у ТДАТУ	3
Бакіна Т.В. Мотивація як структурний компонент навчальної діяльності студентів вузів	9
Григоренко О.В., Загорко Н.П. Реалізація інтерактивних форм навчання в аграрному ВНЗ	14
Зімонова О.В. Навчальний переклад як одна із форм вивчення мови у ВНЗ	19
Зінов'сва О.Г., Адаменко В. Застосування інформаційних технологій в економетричних дослідженнях	22
Ісакова О.І. Суспільна свідомість і його структура	26
Котова С.О. Мультимедійні засоби навчання при викладанні дисципліни аудит	30
Хассай Д. В., Міласв О. І. Фізичне виховання серед студентів вищих навчальних закладів	35
Панченко Т.М. Застосування засобів сучасних інформаційних технологій для організації лабораторних робіт з дисципліни ТПСГП	38
Попова І.О., Стьопін Ю.О. Місце і роль лекцій при вивченні теоретичних основ електротехніки	40
Почерніна Н.В. Графічне моделювання у викладанні теоретико-економічних дисциплін	44
Брустінов В.М., Пихтєсва І.В. Рівень професіоналізму викладача вищої школи	49
Сахно Л.А. Індивідуалізація навчання майбутніх фахівців у ВНЗ	53
Мельник О. О., Сизоненко О.В. Захист інтелектуальної власності в мережевих системах інформації	58
Збаравська Л.Ю. Навчально-методичне забезпечення професійно спрямованого курсу фізики для студентів аграрно-технічних університетів	61
Сухаренко О.І. Інноваційні педагогічні технології як складова розвитку вищої освіти в сучасних умовах	76
Трачова Д.М. Перспективи розвитку і закордонний досвід застосування системи електронного навчання	79

Чжан І.О. Активні методи навчання при підготовці фахівців з фінансів	82
Сокіл О.Г. Навчально-виховний процес у ВНЗ	84
Браташ О.В. Аспекти соціального сприйняття у педагогічному спілкуванні	87
Браташ О.В. Формування правової культури студентської молоді	90
Нестеренко С.А., Бочарова Н.О. Моніторинг освітньої діяльності ВНЗ України	94
Бочарова Н.О., Нестеренко С.А. Концептуальні основи організації проведення моніторингу системи управління якістю ВНЗ	98
Яцух О.В., Бойко О.В. Методика екологічного виховання студентства в вищих навчальних закладах	104
Федюшко Ю.М., Федюшко М.П. Сталий розвиток та проблеми його впровадження в Україні	108
Федюшко Ю.М., Федюшко М.П. Виховний процес в студентському гуртожитку	113
Жукова Т.В. Навчання студентів-економістів фахової лексики	119
Жукова Т.В. Організація процесу навчання на занятті з іноземної мови	122
Карман В. М., Карман С. В. Вплив артистизму викладача на його діяльність у вищій школі	124
Карман В. М., Карман С. В. Взаємозв'язок педагогічної толерантності з особистісними якостями викладача вищої школи	127
Герасько Т.В., Фазилова Е.С. Критерії оцінювання професійних функцій викладача	131
Фазилова Е.С. Методика формування ужиткових знань з хімії у навчальному процесі	136
Болтянський Б.В. Теоретико-методичні аспекти організації практичного навчання при вивченні студентами дисципліни «Машини, обладнання та їх використання в тваринництві»	140
Побігун А.М., Бойко О.В., Халіман І.О. Методичні аспекти практичної підготовки студентів ВНЗ	144
Болтянська Н.І., Болтянський О.В. Концепції, основні властивості і характеристики якості освітнього процесу	149
Дереза О.О., Дереза С.В. Наскрізна практична підготовка студентів – адаптація майбутніх фахівців до виробництва	152
Скляр О.Г., Скляр Р.В. Технологія інтерактивного навчання	155

Паршин Б.А., Паршина А.Б. Європейська криза і майбутнє Європи	159
Паршин Б.А., Паршина А.Б. Китай – пріоритетний напрямок зовнішньої політики України	164
Паршин Б.А., Паршина А.Б. Модернізація українського суспільства: проблеми і завдання	169
Биковська І.П. Сучасна реалізація дидактичних принципів навчання при підготовці фахівців з «Бухгалтерського обліку»	175
Найдиш Я.В. Економіка, соціологія і безпека праці при викладанні дисципліни "Основи охорони праці"	179
Чорний С.В., Матвієнко Н.П. Використання інформаційних технологій при викладанні дисципліни «Основи нарисної геометрії та інженерна графіка» в коледжі	182
Шабала М.О., Чорна Т.С. Роль навчальної дисципліни «Проектування технологічних процесів в рослинництві» у формуванні професійної компетенції майбутнього фахівця аграрної сфери	186
Вороновська О.В. Особливості фахової підготовки майбутніх економістів	195
Голуб Н.О. Організація виховної роботи зі студентами у вищому навчальному закладі	198
Греджева Т.В. Вимоги до організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів у контексті болонського процесу	201
Рубцова Н.М., Рубцов М.О. Необхідність вивчення дисципліни «Страховання» студентами економічних спеціальностей	204
Побігун А.М., Бойко О.В., Халіман І.О. Викладання дисциплін з застосуванням інформаційних технологій	206
Синяєва Л.В. Проблеми удосконалення професійної підготовки фахівців	211
Єременко Д.В. Підвищення якості освіти фахівців бухгалтерських та економічних спеціальностей	213